

150 évvel ezelőtt, 1809 február 12-én Magyarország egy kis bányavárosában, - Selmecen - ma Csehszlovákiához tartozik, - Wilkens D. Henrik, a wolffenbütteli jog és orvostudományok tudora ünnepi székfoglaló előadást tartott, egy csekély számú, de lelkes hallgatóság előtt, amivel hivatalosan megnyitotta egy új erdészeti fakultás kapuit, a már 50 éve működő bányászati fakultás mellett - azok előtt a tanulni vágyó ifjak előtt, akik az erdészeti tudomány és gyakorlat magasabbfokú művelését választották életcéljükkül.

Az erdészeti felsőoktatás életrehívása kulturtörténeti eseménynek számít, mert Közép Európában ebben az időben csak Velencében működött hasonló erdészeti iskola.

Mi akik ennek a kezdeményezéseknek utódjai vagyunk, kötelességünknek tartjuk megemlékezni és levonni néhány tanulságot az elmúlt 150 év történetéből. Nehéz és küzdelmes 150 év volt ez, hogy mégis sikeresen haladt a minden időnek megfelelő tudományos színvonalon, az elsősorban az oktatói karnak köszönhető, mely egyedülálló szakszeretettel, áldozat vállalással és kitartással vitte előre mindenkoron a számára legszentebb ügyét az ifju nemzedék tanítását és nevelését. A tanári kar legjobbjai világhírű névre tettek szert: W.D. Wilkens, R. Feistmantel, F.I. Schwartz, K. Wagner, J. Vadas, K. Fekete, N. Illés, D. Fehér etc. képezik a láncolatát a legutóbbi időig azoknak az erdész tudósoknak, akiket az erdészeti világirodalomban, mint tudományunk kialakulásának részeseit emlegetik. Csak néhány példa erre: a második nagyobb terjedelmű erdészeti szakkönyvet D.H. Wilkens adta ki 1800-ban "Die Anfangsgründe der künstlichen Holzzucht durch die Besamung aus dem Sacke oder der Hand." Az első könyv 1785-ben jelent meg 665 oldalon Párisban M. Duhamel du Monceau-tól. A harmadik nagy erdészeti művet Feistmantel adta ki 3 kötetben 1835-ben "Die Forstwissenschaft nach ihrem ganzen Umfange" cím alatt. És így következett a többi egész Fehérig, aki 1951-ben nem sokkal halála előtt, egy 2000 oldalas Talajbiológiát adott ki, mely nyugodtan mondható az erdész talajbiológusok bibliájának.

Az elmélet fejlődése szorosan kapcsolatos az oktatás fejlődésével. Részletes adatokat most nem közlök, azok taglalását egy kiadványban fogjuk elvégezni, mely a közeli hónapokban jelenik meg és magába foglalja majd iskolánk részletes történetén kívül, a ma élő erdész kiválóságok véleményét az erdészeti tudományok mai állásáról és jövőbeni fejlődéséről.

A szép fejlődésnek 1914, az első világháború keresztjezi utját, melynek következménye - a Trianoni békeszerződés, lehetetlenné teszi az egyetem Selmeczen való maradását. A békeszerződés értelmében Magyarországot, mint vesztes államot, területileg felosztották, kb. úgy mint ma Németországot és Selmezt lekerült Magyarország térképéről. (2)

A szétszórt tanári kar és ifjúság - Sopronban, a megszu-
~~nt~~ Magyarországnak nyugati határán kapott új otthont, ahol szegényen, de törhetetlen erővel igyekezett a szellemi örökség továbbfolytatására megteremteni a fizikai lehetőségeket, miután minden felszerelése Selmeczen maradt, csak fontosabb okmányait és néhány ezer könyvet sikerült elhozni a minisztrációs tisztviselőknél. Az erőfeszítések nem voltak hiábavalók és a fejlődés oly határozott volt, hogy 1934-ben a Soproni Bányászati és Erdészeti fakultást teljesjogu egyetemmé deklarálják és szervezetileg a Budapesti Műszaki Egyetemhez kapcsolják. Ebben az állapotban működött a II. világháború alatt 1950-ig, amikor önálló egyetemmé nyilvánították. Az iskola szervezeti felépítésének tetőpontját ebben az időben éri el. (3)

18 tanszék, 70 oktató, jól felszerelt laboratóriumok és két önálló programmal működő kutató intézet szolgálták az oktatás és tudományos kutatás színvonalas, erőteljes továbbfejlődését.

Ezek után logikusan felvetődik a kérdés Önökben Hölgyeim és Uraim, miért hagyták el 1956-ban a tanárok és diákok döntő többségben az Alma Materét, nem volt-e felelőtlenség a tanári kartól az Alma Materrel szemben elvágni a törzset a másfél évszázados gyökértől, mely már annyi balszerencse között is mindig új és friss hajtásokat hozott a magyar erdészeti tudományok talajából.

Az ítéletet bizzuk a történelemre, de indokaimat meg kell mondani.

Az az eszme, ^{mentület} mely a Selmeztől származó hagyományokból táplálkozott, melyen oltódott bele mindazok lelkebe, akik egyszer ennek az Alma Maternek a melegét élvezhették és tagjai lehettek a közösségnek. Ezek a hagyományok különböző kedves diákszokásokra és az ezek alapját képező bajtársias önfeláldozásra, szakmai hűségre, az idősebbek tiszteletére és kimeríthetetlen hazaszeretetre épültek fel. A magyar erdészek mind testvérek voltak: szállóigénk volt: Selmezt anyánk, üdvösségünk, aki bántja ellenségünk. - És bántották, 1951-ben a kommunista kormány 45 diákot és 4 tanárt távolított el azon a címen, hogy titkosan a selmezt hagyomá-

I amikar egy ilyen
intéret tagjai
lehetek.

nyokat ápolják. Az egyetem megnyilvánulásaiban új-kommunista elméleteket kellett hirdetni, ami mind ellentétben állott az ifjúság nevelésének selmeczi módszereivel a tanárok és diákok hazafias érzésével. A történelmi példákat nem elődeinkről, hanem a szovjet tudosokról kellett mintázni és minden más nemzetiség dicsérhető volt a vasfüggönyön onnan, kivéve a magyart. Az életünk meghasadt, tanároké, ifjúságé egyaránt. Forradalomban kerestük a magyar ifjúság többi részével együtt, a megoldást. A forradalom elbukott, Goliáth legyőzte Dávidot. Választásunk nem volt sok: Otthon maradni és elvek nélkül élni, vagy esetleg elitétlen, hosszú börtönbüntetésben sinylődni, sőt dicstelen halállal megsemmisülni, - vagy elhagyva az Alma Matert - szabadságban élni, hirdelve az embertelenség gyalázatát és küzdeni a fenkölt eszmék diadaláért. Ugy gondoljuk, hogy az elnémitottak jeltelen sirjáinak tüntetésénél most eredményesebb az élők hangja, a magyarság és a többi rabnépek érdekében.

Biztosak vagyunk abban, hogy innen a szabad világból több segítséget nyújthatunk [Igy] ifjúságunk otthon maradt részének és a magyar népnek, mely tisztában van azzal, hogy az ország belső ereje ma már nem elégséges olyan megmozdulásra, mely csak a legkisebb sikerrel is kecsegtetne. Az otthoni magyar társadalom minden rétege meggyőződéssel vallja, hogy csak a nemzetközi helyzet hozhat változást Magyarországon és minden áldozat, amit ma bárki hoz, csak feleslegesen ontott vér. Nekünk itt egy vértelen szabadságharc folytatása, tehát a feladatunk az otthon maradottak érdekében, - ezt kívánja tőlünk 150 éves multunk becsülete.

Ennek a 150 éves multnak a tanúsága pedig legjobban akként kamatoztatható, ha Önök megértenek bennünket abban, hogy a nemesebb elvek győzelméért minden áldozatot meg kell hozni mint ahogyan mi sem vonakodtunk semmiféle áldozat vállalástól, elhagyva szülőföldünket, otthonunkat, begyakorlott munkakörünket és segítenek nekünk, hogy az Alma Mater Sopronban maradt gyökerein új, nemesebb hajtások nőhessenek az elkövetkezendő 100 évek alatt. ✓

Ez a segítség elsősorban azokon keresztül érvényesül majd, akiket itt a szabad földön nevelünk és ha lehet majd hazamennek. Legyenek bár kevesen is, elegek lesznek ahhoz, hogy az erős gyökérről hibásan nevelt vadhajtásokat lenyesegezzék azzal a hozzáértéssel, amit egy békeszerető, szabad világ fejlődő kulturájából és tiszta erkölcséből merítettek.

Azoknak pedig, akik itt maradnak és állampolgárai lesznek az új hazának, engedjék meg, hogy a selmeczi szellemet, amely egyben azonos az ősi magyar szelemmel, áthonosithassák az Önök szép hazájának felvirágoztatására és erősithessék vele az Önök hazaszeretetét és nemzeti becsületét.

Ez a megemlékezés alkalom arra, hogy megköszönjük Comoda népének és kommunizmusnak, a U.B.C. vezetőinek - hogy nem hagyott bennünket, nélkülözni a nagy világban, megígérték a legnehezebb napjainkban is lehetőséget tette, hogy a 150 éves történelmünkön az egész világ előtt, mint nemzeti emléket emlékeztessünk meg. -
A nagy 5. Augusztus és a selmeczi Alma Mater öntözésé hiálósat kemény érte. -